

ALTIYOL

İyi olmak kolaydır, zor olan adil olmaktır.

Victor Hugo

ALTIYOL HUKUK

Mevsimlik Dijital Dergi

Sayı: 1

Yaz 2025

İmtiyaz Sahibi:
Altıyol Hukuk Bürosu

Av.Muharrem Karaoğlu
Av.Kadriye Yıldız
Av.Vahit Kuzu

Tasarım/Derleyen
Saniye Akkuş

Son Okuma
İrem Nur Yalman

İletişim

İnternet Sitemiz:
www.altiyolhukuk.com.tr

Bizi instagramdan takip edin:
[altiyolhukukburosud](https://www.instagram.com/altiyolhukukburosud)

Fikirlerinizi bizimle paylaşın:
altiyolhukukdergisi@gmail.com

*Adaletin
olmadığı bir
toplumda herkes
mahkumdur.
Martin Luther*

İçindekiler

01

Giriş

Bu dergi ile akademiden edebiyata, hukuktan hayata uzanan çok sesli bir yolculuğun kapısını aralıyoruz. İlk sayımızla yola çıkarken sizi de düşüncenizle, sözünüzle bu yolculuğa davet ediyoruz.

02

Sone 72 – Shakespeare

William Shakespeare'in 72. sonesi, ölümün gölgesinde kalan bir benliğin içsel hesaplaşmasını dile getirir. Bu şiirdeki zaman ve hatırlanma arzusu, hukukla edebiyatın kesişiminde derin bir iz bırakır. Hukukçunun vicdanı kadar hafızası da güçlü olmalıdır.

03

Söyleyecek Bir Sözünüz Var

Minyatürler, sözün yetmediği yerde renk ve çizgiyle konuşur. Her çizimde bir çağrı, her renkte bir hatırlatma gizlidir.

04

Minyatür ve Hikâye Anlatımı

Minyatürlerde zaman tek bir an değildir; geçmiş, şimdi ve gelecek aynı sahnede buluşur. Hikâyeler, bu sanatın içinde katman katman anlatılır.

05

Minyatürün Dilinden Okumak

Her minyatür, kendine özgü bir dile sahiptir. Renklerin ve figürlerin ardında bir hukuk düzeni ya da toplumsal düzen gizlenebilir.

06

Hukuk Tarihinde İz Bırakanlar

Geçmişin büyük hukukçuları, yalnızca mahkemelerde değil, fikirleriyle de iz bırakmıştır. Onların mücadeleleri, bugün hâlâ adaletin temel taşlarını oluşturur. Bu sayfada o isimlere yakından bakıyoruz.

07

Yargının Yaz Tatili:Adli Tatil

Adli tatil, yargının kısa süreli dinlenmeye çekildiği dönemdir. Hukukun temposu yavaşlar ama adaletin arayışı sürer.

08

Okumak, Anlamak ve Yargılamak

Okumak, anlamaya; anlamak ise adil bir yargılamaya kapı aralar. Bu süreçte hukukla birlikte insanı da okumak gerekir.

09

Themis: Gözbağı, Kılıç ve Terazî

Gözleri bağlı, bir elinde terazî, diğerinde kılıç... Themis yalnızca bir heykel değil; tarafsızlık, denge ve güç sembolüdür. Hukukun simgesel yüzünü yeniden düşünmeye davet ediyoruz.

10

Hukukun Coğrafyası:Zaman,Mekan ve Adalet

Bu sayıda yer alan yazılar çeşitli kaynaklardan beslenmiştir. Dilerseniz siz de bu kaynaklara göz atarak daha derin bir bakış kazanabilirsiniz. Gelecek sayılarımızda sizin de katkınızı görmekten memnuniyet duyarız.

11

Öneriler ve Kaynakça

Bu sayıda yer alan yazılar çeşitli kaynaklardan beslenmiştir. Dilerseniz siz de bu kaynaklara göz atarak daha derin bir bakış kazanabilirsiniz. Gelecek sayılarımızda sizin de katkınızı görmekten memnuniyet duyarız.

GİRİŞ

Değerli Okuyucular,

Altıyol, adını pek çok yolun kesişmesinde olmasından alır. Çünkü biliyoruz ki hayat, tek bir güzergâhtan ibaret değil; farklı yolların, düşüncelerin, hikâyelerin kesiştiği geniş bir alandır. Dergimiz de tıpkı bu kavşak noktası gibi yaşama dokunan her alana kapısını açmayı; akademiden sahaya, edebiyattan sanata, düşünceden yaşantıya kadar pek çok sesi barındırmayı hedefliyor.

İlk sayımızla yola çıkıyoruz. Bu sadece bir derginin ilk sayfası değil bir yolculuğun ilk adımı. Sizi de kendi hikayenizi yazmaya, düşüncelerinizi paylaşmaya davet ediyoruz. Çünkü her fikir bu yolculuğa değer.

Altıyol'a hoş geldiniz.

SONNET 72

WILLIAM SHAKESPEARE

Ah, ben ölünce neler söyletecekler sana:
Ne buldun diyecekler, onun nesini sevdin?
İyisi mi, sevgilim, sen hepten yan çiz bana,
Zaten bende ne arar senin değer dediğin.
Meğer ki uydurduğun erdemli yalanlarla
Hiç lâıyk olmadığım şeyler yakıştırasın,
Cimri gerçeğin vermek istediğinden fazla
Bu ölüye, ardından, övgüler yağdırasın.
Ah, belki gerçek sevgin görünür diye sahte,
İstemem aşk uğruna yalancılıktan övmeni;
Adımı da gömsünler cesedinle birlikte
Yaşamassın; ne beni utandırassın ne seni.
Utaniyorum işte bunlara yol açmaktan:
Hiç değer taşımayan şeylerden sen de utan.

Hukuk Tarihinde İz Bırakanlar

Hammurabi: Kanunla Gelen Düzen

M.Ö. 18. yüzyılda Babil Kralı Hammurabi tarafından hazırlanan Hammurabi Kanunları, tarihte bilinen ilk yazılı hukuk kurallarındandır. “Göze göz, dişe diş” anlayışıyla şekillenen bu metin, adaletin toplumsal düzenle ne denli iç içe olduğunu gösteren ilk örneklerden biridir.

Hiz. Ömer: Adaletle Anılan Bir Halife

İslam tarihinde adı adaletle özdeşleşmiş bir lider varsa, o hiç şüphesiz Hiz. Ömer bin Hattab’tır. Halifeliğı döneminde (634–644) kurumsallaşan adalet sistemi, onun hukuk ve yönetim anlayışındaki derinliğı bir yansımasıdır.

Hiz. Ömer, hukuku sadece bir kural sistemi olarak değil, toplumsal vicdanın sesi olarak görmüştür. Kararlarında hem Kur’an’ın rehberliğini hem de kamu yararını gözetmiştir. “Fırat kıyısında bir koyun kayboldsa, Allah bunu Ömer’den sorar” sözü, onun adalet anlayışının ne denli kapsamlı ve sorumluluk taşıyan bir boyutta olduğunu gösterir.

Justinianus: Roma Hukukunun Mimarlarından

Doğı Roma İmparatoru Justinianus, Corpus Juris Civilis (Sivil Hukuk Derlemesi) ile Roma hukukunu sistemleştirerek yalnızca kendi çağında değil, sonraki Avrupa hukuk sistemlerinde de derin bir etki bırakmıştır.

Montesquieu: Kuvvetler Ayrılığı

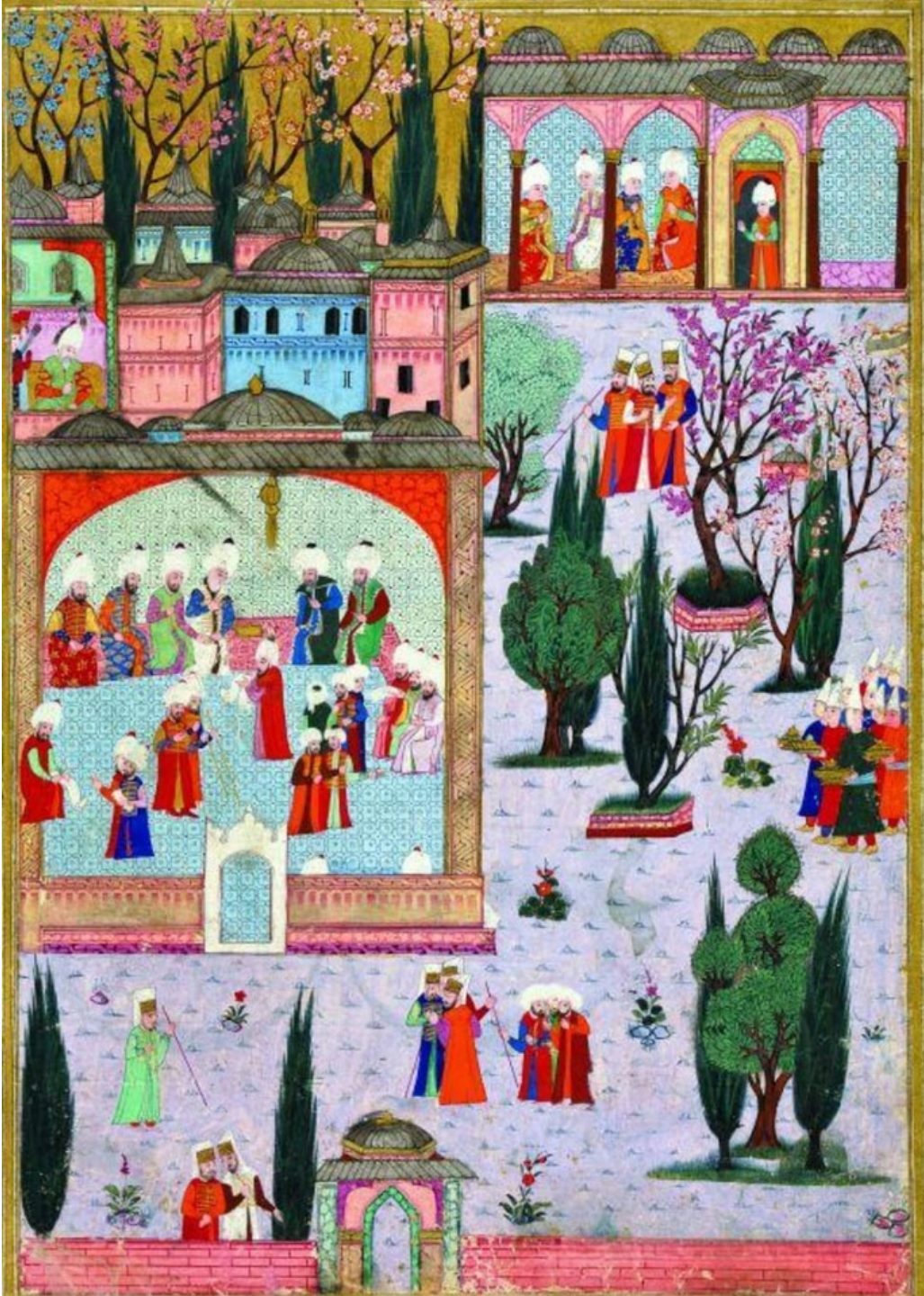
18. yüzyıl düşünürü Montesquieu, “Kuvvetler Ayrılığı” ilkesini savunarak modern demokratik hukuk devletinin temel taşlarından birini attı. Yasama, yürütme ve yargının birbirinden bağımsız olması gerektiğini savunması, otoritenin sınırlanması düşüncesine yeni bir yön kazandırdı.

Ahmet Cevdet Paşa (1822-1895) - Mecelle’nin Mimarı

Osmanlı’da modern hukuk anlayışını başlatan, İslam hukukunu sistematik hale getiren önemli bir hukukçudur. Mecelle-i Ahkâm-ı Adliye, hem Osmanlı hem de İslam dünyası için ilk medeni kanun örneklerinden biridir.

Söyleyecek Bir Sözüünüz Var!

Karşınızda geçmişin renkleriyle dokunmuş bir Osmanlı minyatürü duruyor. Baktıkça içinde yepyeni hikâyeler, unutulmuş detaylar ve belki de kendinizden bir parça bulacaksınız. Siz bu minyatürde neler görüyorsunuz?

XVI. yüzyılda Divan-ı hümayun'da Adalet Kulesi'nde Kanunî Sultan Süleyman'ın bir kadıyla ilgili şikayeti dinlemesi (Hünernâme)

Hikâye Anlatımı ve MINYATÜR

HER DETAY BİR SIR, HER RENK BİR HİKÂYE.

Minyatür, boyut olarak küçük olsa da taşıdığı anlam ve anlatım gücü büyüktür. Her figür, her detay, kısacık alanda bir hikâyeyi bütün boyutlarıyla yansıtır. Sadece gözle değil, ruhla okunması gereken bir sanat dalıdır.

Renkler sahnenin atmosferini belirler, karakterlerin ruh halini yansıtır. Örneğin kırmızı cesareti, mavi hüznü anlatabilir. Bir minyatürde karakterlerin bakışları, duruşları, ellerinin hareketleri hikâyeyi konuşur. Sözsüz iletişim izleyicinin dikkatini çekerek anlatıyı derinleştirir.

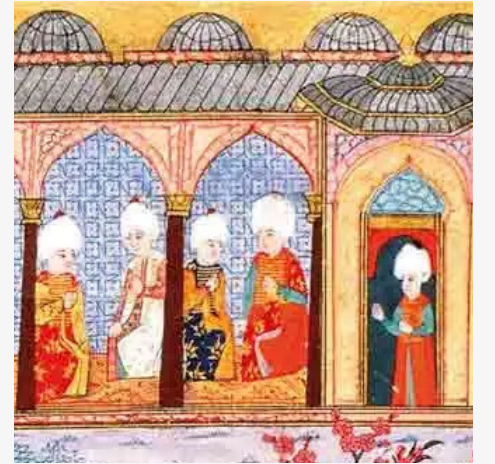

Minyatürde hikâye anlatımı, sabır ve incelik ister. Küçük çizgilerde büyük anlamlar saklıdır. Her minyatür geçmişin kapısını aralayan bir anlatıdır ve bizi o zamanların yaşamına götürür. Minyatür sadece bir olayı anlatmaz izleyiciyi de olayın içine davet eder.

**Minyatür küçük çizgilerle
büyük hikâyeler yazan bir
ustalığın adıdır.**

Minyatür, perspektif kurallarıyla değil sembolik anlatımla mekânı yansıtır. Sarayın yüksek duvarları, bir kalabalığın karmaşası ya da ıssız bir bahçe hikâyesinin geçtiği ortamı duyurur. Mekân, olayın ruhunu tamamlar.

Minyatürler, anı dondurur; zamanı bir kareye sığdırır. Bu durağanlık, izleyiciyi hikâyenin içine çeker ve detayları kendi hızında keşfetmesine olanak tanır. Böylece, her seyirci kendi hikâyesini yaratır.

Minyatürde konuşma balonları yoktur. Ancak bakışlar, ellerin yönü, mekânın düzeni, renklerin seçimiyle bir anlatı örgüsü kurulmuştur. Bu, sessiz ama derin bir anlatım biçimidir.

SESSİZ METAFORLAR: MİNYATÜRÜN DİLİNDEN OKUMAK

Minyatürün en etkileyici yönlerinden biri de her bakışta farklı bir hikâye anlatmasıdır. Aynı sahneye bakan iki kişi, farklı detaylar yakalar, farklı duygular hisseder. Çünkü minyatür yorumlara açıktır. Sanatçı bir düşünceyi sezdirir ama dikte etmez.

Zamanı durduramayabiliriz ama onu bir desenin içinde saklayabiliriz.

Minyatür, görsel bir anlatım aracı olmanın ötesinde, bir medeniyetin düşünce biçimini, olaylara bakışını yansıtır. Burada her figür bir fikir, her mekân bir mâna taşır. Sözler yoktur, ama renkler konuşur, çizgiler düşünür.

Minyatürde ne bir perspektif vardır ne de gölge oyunları. Buna rağmen, olayın merkezi, anlatının duygusu ve ana karakterin niyeti sezdirilir.

Bir hükümdar resmedilmişse onun diğer figürlerden daha büyük oluşu hikâyedeki yerini söyler.

Bugün bile minyatürlere baktığımızda o dönemlerin duygularını hissedebiliriz. Çünkü minyatürler sadece geçmişi değil, insanların hayallerini, korkularını, sevinçlerini anlatır.

Zaman değişse de duygular değişmez. Bu yüzden minyatürün dili bugüne de seslenir.

Her minyatür nakkaşın iç dünyasının ince bir aynasıdır. Bazen olayları olduğu gibi değil olması gerektiği gibi çizer. Bu da sanatçının anlatıya müdahalesidir.

Minyatürler bir olayın ya da anın resmini çizmekle kalmaz, duygusunu da verir. Bir savaş mı anlatılıyor? Orada sadece askerler yoktur; korku da vardır, cesaret de. Bir saray töreni mi çizilmiş? Renklerden, yüz ifadelerinden o anın heyecanı hissedilir.

Yargının Yaz Arası: Adli Tatil

Adli tatil Türkiye'de yargı organlarının yaz dönemi boyunca sınırlı çalıştığı bir zaman dilimidir. 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 102. maddesine göre, her yıl 20 Temmuz ile 31 Ağustos tarihleri arasında adli tatil uygulanır. Bu süre içinde mahkemeler, sadece belli başlı ve ivedi işler dışında duruşma yapmaz, dosya işlemleri yavaşlar ve bazı dava süreleri askıya alınır.

Adli tatil, yalnızca yargının dinlenme süreci değil; hukukçuların gelişimi için de bir nefes alma ve yeniden yapılanma dönemidir.

Hukukun sadece kitaplarda değil hayatın içinde de yaşandığını unutmadan; gözlem yaparak, okuyarak, düşünerek ve yazarak geçirilen bir adli tatil, her anlamda zenginleştirici olabilir. Peki "adli tatil" döneminde neler yapılabilir?

Adli tatil bir boşluk değil bir hazırlık mevsimidir. Genç hukukçular bu dönemi kendilerini mesleğe yaklaştıracak adımlar atmak için kullanabilirler.

Okumak, Anlamak ve Yargılamak

Adli tatil, yoğun bir yılın ardından kendini geliştirmek ve hukuk alanında derinleşmesine araştırma yapmak için mükemmel bir fırsattır. Bu dönemde hem hukuk alanındaki temel ve güncel kitaplar hem de hukukla bağlantılı edebi eserler okunabilir. Böylece hem mesleki bilginizi tazeleyebilir hem de yaşamın farklı açılarını keşfedebilirsiniz.

Okumak, adli tatilin en değerli ve etkili etkinliklerinden biridir. Kitaplar, sadece hukuk kural-larını anlatmakla kalmaz, aynı zamanda adaletin ve hukukun insan hayatındaki yerini anlamamıza da yardımcı olur. Farklı yazarların kaleminden çıkan eserler; hukuk sistemindeki eksiklikleri, vicdanın sesini, toplumsal adalet arayışını ve insan psikolojisini bize farklı perspektiflerle sunar. Bu yüzden hem akademik hem de edebi eserleri bir arada okumak, bakış açımızı genişletir.

Eserleri okuyan ve üzerine araştırmalar yapan bir hukukçu, sadece kanunları bilen değil; insanın ruhunu, toplumun karmaşıklığını ve adaletin ötesindeki derinlikleri kavrar, hukukun soğuk metinlerinin ardındaki hikâyeleri hisseder. Farklı bakış açılarını içselleştirdiği için, davalara sadece kural bazlı değil; empati, vicdan ve insanlık perspektifiyle yaklaşır. Bu, onun sadece hukukta değil, hayatın içinde de fark yaratmasını sağlar.

Farklı dünyaların pencerelerini açan edebi okumalar, bir hukukçunun ufkunu genişletir ve kararlarına derinlik katar. Böyle hukukçular, sistemin eksikliklerini görürken yenilikçi çözümler sunar ve sadece kurallara bağlı kalmaz; adaletin ruhunu korumak için de çaba harcar. Onlar için hukuk, yalnızca bir meslek değil, insanlık adına sürdürülen bir mücadeledir. Bu yüzden edebi eserlerle beslenen hukukçular, gerçek anlamda topluma dokunan ve iz bırakan isimler olur.

Themis: Göz Bağı, Kılıç ve Terazî

Adaleti, gözleri bağı bir kadın sol elinde dengede tuttuğu bir terazî ve sağ elindeki kılıçla temsil eder; peki biz, adaleti sağlarken hangi haksızlığa kılıcımızı çeker, hangi gerçeğe göz yumarız?

Adalet, yüzyıllardır gözleri bağı, elinde bir terazî ve diğer elinde bir kılıç taşıyan kadın figürüyle temsil edilir. Themis, Mitolojiden günümüze uzanan tarafsızlığın ve hakkaniyetin simgesi olarak anılır. Gözleri bağıdır çünkü kim olduğunuza, nereden geldiğinize, hangi dili konuştuğunuza bakmaz. Elindeki terazîyle herkesin hakkını eşit tartar ve kılıcıyla gerektiğinde hızlı ve kesin bir şekilde hüküm verir.

Adaleti temsil ederken kılıcın aşağıya doğru tutulması da önemlidir. Bu gücün her an kullanılmaya hazır olduğunu ama ölçüsüzce değil, ancak gerekli görüldüğünde ve kontrollü bir şekilde devreye girdiğini anlatır. Kılıç yukarıda değil, aşağıdadır çünkü tehdit unsuru değil; güvenin teminatıdır. Adalet, şiddetin değil, düzenin garantisi olmalıdır.

Themis heykeli bize adaletin sadece yargı makamlarında değil, hayatın her alanında var olması gerektiğini hatırlatır. İnsan ilişkilerinde, toplumsal düzenlerde ve hatta kendi vicdanımızda adalet terazisi titizlikle korunmalıdır. Bazen kılıcını çekmek zorunda kalmak, doğruluğu sağlamak adına cesaret gerektirir. Ancak asıl zorluk, gözleri bağı bir şekilde adalet terazisini sarsmadan dengede tutmaktır.

Hukukun Coğrafyası: Zaman, Mekân ve Adalet

Bir toplumun hukuku, yalnızca yazıya dökülmüş kurallar değildir. Hukuk, o toplumun yaşadığı toprakların, geçirdiği tarihî evrelerin ve ürettiği edebiyatın içinden süzülerek oluşur. Anadolu coğrafyasında büyüyen bir hukuk anlayışı, Mezopotamya'dan gelen yazılı hukuk geleneğiyle yoğrulmuş, Roma hukukundan esinlenmiş, Osmanlı'nın örfî ve şer'î hukuku ile şekillenmiş, nihayetinde Cumhuriyet ile modernleşmiştir. Bu süreç, bir toprak parçasının, hukuku nasıl dönüştürdüğünü gösterir.

Edebiyat ise hukuku anlamamanın en incelikli yollarından biridir. Yaşar Kemal'in "İnce Memed"inde adalet arayışı bir destana dönüşür. Halide Edib Adivar'ın romanlarında hukuk, kadınların toplumdaki yerini sorgular. Edebiyat, hukuk kuralının ötesine geçer, adalet duygusunu anlatır. Tarih bize hukukun nasıl oluştuğunu, coğrafya ise bu hukukun hangi zeminde şekillendiğini öğretir. Dolayısıyla hukuk toplumun ruhunu yansıtan bir aynadır. Belki de adaletin en doğru adresini bulmak için haritalara biraz daha dikkatli bakmalı, tarih kitaplarını biraz daha derin okumalı ve edebiyatın satır aralarında biraz daha uzun soluklanmalıyız.

Bu yüzden edebiyat, hukuku anlamak ve adaletin gerçek yüzünü görmek isteyen herkes için vazgeçilmez bir kaynak olmaya devam eder. Coğrafyanın şekillendirdiği bu tarih sahnesinde hukuk kurallarını yazanlar kadar, kuralları sorgulayan ve derinleştiren yazarlar da adaletin peşinden gitmeye devam eder.

Adaletin dili evrensel olsa da her toplum onu kendi diliyle, kendi edebiyatıyla, kendi tarihiyle dile getirir. Mesela Mezopotamya'nın bereketli topraklarında yazılan Hammurabi Kanunları, yalnızca taşlara kazınmış bir hukuk metni değil; aynı zamanda bir toplumun dünya düzenine bakışının coğrafi ve tarihsel bir tezahürüdür. O taş, sadece kanun değil, bir medeniyetin kendini anlatma biçimidir.

Adaletin dili evrensel olsa da her toplum onu kendi diliyle, kendi şiiriyle, kendi tarihiyle dile getirir. Mesela Mezopotamya'nın bereketli topraklarında yazılan Hammurabi Kanunları, yalnızca taşlara kazınmış bir hukuk metni değil; aynı zamanda o bir toplumun dünya düzenine bakışının coğrafi ve tarihsel bir tezahürüdür. O taş, sadece kanun değil, bir medeniyetin kendini anlatma biçimidir. Bir çöl rüzgârının taşıdığı adalet anlayışıyla: Karadeniz'in hırçın dalgalarının şekillendirdiği hukuk bir değildir. Tıpkı Anadolu'nun köylerinde doğan sözlü hukuk geleneğinin, kadim efsanelerle nasıl yoğrulduğu gibi... Her hikâye, her destan, bir kural öğretir. "Bir gün devran döner" diyen halk şiiri bile, adaletin gecikse de yerini bulacağına dair toplumsal bir inancın ürünüdür.

Kaynakça

Bu sayıda yer alan yazılar hazırlanırken birçok farklı eserden, araştırmadan ve yayından ilham alındı. Dilerseniz siz de bu kaynaklara göz atarak konulara daha derinlemesine bakabilir, farklı bakış açılarını keşfedebilirsiniz. Bu kaynaklar, sizin de kendi yorumlarınızı katacağınız yeni metinlere, yazılara ya da sadece sessiz düşüncelere vesile olabilir :

Themis'in mitolojik kökenleri, sembolizmi ve tarihsel gelişimi hakkında:
<https://tr.wikipedia.org/wiki/Themis>

Themis'in Yunan mitolojisindeki rolü ve sembolizmi üzerine detaylı bir inceleme:
<https://mitoloji.org.tr/themis-adaletin-ve-duzenin-tanricasi/>

Hammurabi Kanunları:
Britannica, "Code of Hammurabi"
<https://www.britannica.com/topic/Code-of-Hammurabi>

Justinianus ve Roma Hukuku
History.com, "Justinian I"
<https://www.history.com/topics/ancient-history/justinian-i>

Montesquieu ve Kuvvetler Ayrılığı
Encyclopaedia Britannica, "Montesquieu"
<https://www.britannica.com/biography/Montesquieu>

Minyatür ve Minyatürün Dilinden Okumak
<https://istanbultarihi.ist/67-divan-i-humayun>

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, "Mecelle"
<https://islamansiklopedisi.org.tr/mecelle>

Türkiye Cumhuriyeti Adalet Bakanlığı Resmî Web Sitesi
<https://www.adalet.gov.tr>

İnsan hayal ettiği müddetçe yaşar.
Yahya Kemal Beyatlı

ALTIYOL HUKUK BÜROSU

altiyolhukukdergisi@gmail.com